

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct/Nov.-2023**History (Compulsory) Paper-V****HISC23: Institutions under the Marathas (New Pattern 2022)****Day and Date: Monday, 04/12/2023****Total Marks: 60****Time: 2.30 PM To 4.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ..... wrote the book Adynapatra.
A) Kavi Parmanand B) Kavi Bhushan C) Keshav Pandit D) Ramachandrapant Amatya
- 2 The Guerrilla warfare tactics was first introduced by-----.
A) Allauddin Khilji B) Jaising C) Malik Amber D) Krishnadevaraya
- 3 -----was responsible for the correspondence at the fort
A) Sabnis B) Karabhari C) Fadnavis D) Kotwal
- 4 Maratha Confederacy came into existence during the reign of Chhatrapati _____.
A) Chh. Sambhaji B) Chh. Rajaram C) Chh. Shahu D) Chh. Shivaji
- 5 The commander of the Marathas at Panipat was .....
A) Raghunathrao B) Sadashivrao C) Vishwasrao D) Nanasahab
- 6 _____ was known as Gramgopak in Maratha Period.
A) Kulkarni B) Deshamukh C) Deshpande D) Patil
- 7 The rigidity of caste system during the Peshwa period became _____ in comparison with the age of Shivaji.
A) Same B) Decreased C) Increased D) None of these
- 8 _____ was the village accountant in Maratha state.
A) Patil B) Chougula C) Kulkarni D) Deshamukh
- 9 Slave man known as _____ in Maratha period.
A) Jagalya B) Metkari C) Poraga D) Bidavai
- 10 In the Maratha period, the slave traders were called -----.
A) Trade B) Brokers C) Intermediaries D) Heads
- 11 ----- wrote the book Bhavarthdipika.
A) Ekanath B) Ramadas C) Tukaram D) Dnyaneshvar
- 12 Saint ----- wrote Gavalan Poetry.
A) Ekanath B) Ramadas C) Tukaram D) Dnyaneshvar
- 13 Saint----- wrote Mmanache Shlok.
A) Tukaram B) Dnyaneshvar C) Ekanath D) Ramadas

14 There were _____ number of Nath in the Nath sect.

- A) 5 B) 7 C) 9 D) 11

15 _____ was the chief god of Varakari Sect.

- A) Datt B) Krishna C) Balaji D) Viththal

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Work of Killedar
- 2 Work of Sabanis
- 3 Types of land grants during the Maratha Period
- 4 Maharashtra Dharma

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Describe the characteristics of the Marathas.
- 2 Write information about the custom of Vethbigar during the Maratha period.
- 3 Explain the Philosophy of Nath Sect
- 4 Explain the Philosophy of Datta Sampraday

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Give details about the land grants, land survey and assessment during the Maratha period.
- 2 Write about the various religious sects during the Maratha period.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 आज्ञापत्र हा ग्रंथ ..... यांनी लिहिला.
अ) कवी परमानंद ब) कवी भूषण क) केशव पंडित ड) रामचंद्रपंत अमात्य
- 2 गनिमीकावा युद्धपद्धती प्रथम ..... यांनी सुरु केली.
अ) अल्लाउद्दिन खिलजी ब) जयसिंग क) मलिकअंबर ड) कृष्णदेवराय
- 3 ----- हा अधिकारी किल्ल्यावरील पत्रव्यवहार पाहत असे.
अ) सबनीस ब) कारभारी क) फडणवीस ड) कोतवाल
- 4 ----- यांच्या कारकिर्दीत मराठा मंडळ अस्तित्वात आले.
अ) छत्रपती संभाजी ब) छ. राजाराम क) छ. शाहू ड) छ. शिवाजी
- 5 पानिपतावर मराठ्यांचा सेनापती ..... हा होता.
अ) रघुनाथराव ब) सदाशिवराव क) विश्वासराव ड) नानासाहेब
- 6 मराठा कालखंडात ----- हा ग्रामागोपक म्हणून ओळखला जात असे.
अ) कुलकर्णी ब) देशमुख क) देशपांडे ड) पाटील
- 7 शिवकाळाशी तुलना करता पेशवेकाळात जातीबंधनांची कठोरता _____.
अ) आहे तशी राहिली ब) कमी झाली क) वाढली ड) यापैकी नाही

- 8 ----- हा मराठा कालखंडात खेड्याचा हिशोबनीस होता.
अ) पाटील ब) चौगुला क) कुलकर्णी ड) देशमुख
- 9 मराठा कालखंडात गुलाम पुरुषास ----- म्हटले जाई.
अ) जागल्या ब) मेटकरी क) पोरगा ड) बिडवाई
- 10 मराठा कालखंडात गुलामांचा व्यापार करणाऱ्यांना ----- असे म्हणत.
अ) व्यापार ब) दलाल क) मध्यस्थ ड) हेडे
- 11 भावार्थदीपिका ----- यांनी लिहिली.
अ) एकनाथ ब) रामदास क) तुकाराम ड) ज्ञानेश्वर
- 12 गवळण हा काव्य प्रकार -----यांनी लिहिला
अ) एकनाथ ब) रामदास क) तुकाराम ड) ज्ञानेश्वर
- 13 -----यांनी मनाचे श्लोक लिहिले.
अ) तुकाराम ब) ज्ञानेश्वर क) एकनाथ ड) रामदास
- 14 नाथ संप्रदायामध्ये _____ नाथ होते.
अ) ५ ब) ७ क) ९ ड) ११
- 15 ----- ही वारकरी संप्रदायाची प्रमुख देवता आहे.
अ) श्रीदत्त ब) श्रीकृष्ण क) श्रीबालाजी ड) श्रीविठ्ठल

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 किल्लेदाराचे कार्य
- 2 सबनिसाचे कार्य
- 3 मराठाकालीन जमीनदानाचे प्रकार
- 4 महाराष्ट्र धर्म महाराष्ट्र धर्म

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मराठा माणसांची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 2 मराठाकालीन वेठबिगार प्रथेबद्दल माहिती लिहा.
- 3 नाथ संप्रदायाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.
- 4 दत्त संप्रदायाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मराठा कालखंडातील जमीनदान, जमीन मोजणी आणि सारा आकारणी बद्दल माहिती द्या.
- 2 मराठा कालखंडातील विविध धर्म पंथाची माहिती द्या.

*****

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct/Nov.-2023

History (Compulsory) Paper-V

HISC23: Institutions under the Marathas (New Pattern 2022)

Day and Date: Monday, 04/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 अज्ञापत्र हा ग्रंथ ..... यांनी लिहिला.
अ) कवी परमानंद ब) कवी भूषण क) केशव पंडित ड) रामचंद्रपंत अमात्य

Option 4

2 गनिमीकावा युद्धपद्धती प्रथम ..... यांनी सुरु केली.
अ) अल्लाउद्दिन खिलजी ब) जयसिंग क) मलिकअंबर ड) कृष्णदेवराय

Option 3

3 ----- हा अधिकारी किल्ल्यावरील पत्रव्यवहार पाहत असे.
अ) सबनीस ब) कारभारी क) फडणवीस ड) कोतवाल

Option 1

4 ----- यांच्या कारकिर्दीत मराठा मंडळ अस्तित्वात आले.
अ) छत्रपती संभाजी ब) छ. राजाराम क) छ. शाहू ड) छ. शिवाजी

Option 3

5 पानिपतावर मराठ्यांचा सेनापती ..... हा होता.
अ) रघुनाथराव ब) सदाशिवराव क) विश्वासराव ड) नानासाहेब

Option 2

6 मराठा कालखंडात ----- हा ग्रामागोपक म्हणून ओळखला जात असे.
अ) कुलकर्णी ब) देशमुख क) देशपांडे ड) पाटील

Option 4

7 शिवकाळाशी तुलना करता पेशवेकाळात जातीबंधनांची कठोरता _____.
अ) आहे तशी राहिली ब) कमी झाली क) वाढली ड) यापैकी नाही

Option 3

8 ----- हा मराठा कालखंडात खेड्याचा हिशोबनीस होता.
अ) पाटील ब) चौगुला क) कुलकर्णी ड) देशमुख

Option 3

9 मराठा कालखंडात गुलाम पुरुषास ----- म्हटले जाई.
अ) जागल्या ब) मेटकरी क) पोरगा ड) बिडवाई

Option 3

10 मराठा कालखंडात गुलामांचा व्यापार करणाऱ्यांना ----- असे म्हणत.
अ) व्यापार ब) दलाल क) मध्यस्थ ड) हेडे

Option 4

11 भावार्थदीपिका ----- यांनी लिहिली.
अ) एकनाथ ब) रामदास क) तुकाराम ड) ज्ञानेश्वर

Option 4

12 गवळण हा काव्य प्रकार ----- यांनी लिहिला
अ) एकनाथ ब) रामदास क) तुकाराम ड) ज्ञानेश्वर

Option 1

13 ----- यांनी मनाचे श्लोक लिहिले.
अ) तुकाराम ब) ज्ञानेश्वर क) एकनाथ ड) रामदास

Option 4

14 नाथ संप्रदायामध्ये _____ नाथ होते.
अ) ५ ब) ७ क) ९ ड) ११

Option 3

15 ----- ही वारकरी संप्रदायाची प्रमुख देवता आहे.

अ) श्रीदत्त   ब) श्रीकृष्ण   क) श्रीबालाजी   ड) श्रीविठ्ठल

Option 4

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 किल्लेदाराचे कार्य

Ans:

2 सबनिसाचे कार्य

Ans:

3 मराठाकालीन जमीनदानाचे प्रकार

Ans:

4 महाराष्ट्र धर्म महाराष्ट्र धर्म

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मराठा माणसांची वैशिष्ट्ये सांगा.

Ans:

2 मराठाकालीन वेठबिगार प्रथेबद्दल माहिती लिहा.

Ans:

3 नाथ संप्रदायाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

Ans:

4 दत्त संप्रदायाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मराठा कालखंडातील जमीनदान, जमीन मोजणी आणि सारा आकारणी बद्दल माहिती द्या.

Ans:

2 मराठा कालखंडातील विविध धर्म पंथाची माहिती द्या.

Ans:

*****